

Sygn. akt II Ca 1145/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Teresa Kołbuc**

Sędziowie: **SSO Monika Kośka**

SSO Cezary Klepacz (spr.)

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2016 r. w Kielcach

sprawy z powództwa L. M. (1)

przeciwko A. B.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt I C 155/14

oddala apelację i zasądza od L. M. (1) na rzecz A. B. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1145/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2016 roku, sygn. akt I C 155/14, Sąd Rejonowy w Jędrzejowie oddalił powództwo L. M. (1) o zobowiązanie A. B. do złożenia oświadczenia woli (pkt I) i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd ten ustalił, że na podstawie umowy darowizny z dnia 10 czerwca 2010 roku L. M. (1) darował swojej córce A. B. nieruchomości położoną w S., gmina I., oznaczoną nr (...) o powierzchni 2,63 ha, dla której Sąd ten prowadzi księgę wieczystą nr (...). Jednocześnie pozwana ustanowiła na rzecz rodziców służebność osobistą, polegającą na prawie korzystania z pokoju w budynku mieszkalnym oraz z działki w rozmiarze niezbędnym do zaspokajania potrzeb.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 4 lutego 2015 roku, sygn. akt II K 941/13, L. M. (1) został uznany za winnego tego, że w okresie od 1999 roku do dnia 7 października 2013 roku znęcał się fizycznie i psychicznie na córkę A. B., poprzez wywoływanie awantur, szarpanie, popychanie, kierowanie pod jej adresem słów wulgarnych, groźnię pozbawieniem życia, uniemożliwianie korzystania z wyposażenia domu i gospodarstwa. Wyrokiem tym L. M. (1) został skazany również za znęcanie się nad żoną, córką M. R. (1) i zięciem K. B.. Natomiast wyrokiem Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 24 października 2014 roku, sygn. akt II K 479/14, L. M. (1) został on uznany winnego tego, że w okresie od dnia 5 lutego do dnia 10 czerwca 2014 roku znęcał się fizycznie i psychicznie nad córkami A. B. i M. R. (1) oraz żoną, a w dniu 10 czerwca 2014 roku spowodował u żony i córki M. R. (1) obrażenia ciała powodujące naruszenie

czynności narządu ciała na okres poniżej 7 dni, przy czym w chwili zarzucanego mu przestępstwa miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność do pokierowania swoim postępowaniem. Wobec L. M. (1) orzeczono wówczas także środek karny w postaci nakazu opuszczenia domu w S. na okres jednego roku.

Aktualnie powód mieszka w S. u swojej siostry.

W dniu 16 stycznia 2014 roku L. M. (1) złożył pozwanej pisemne oświadczenie, w którym odwołał dokonaną darowiznę, ze względu na niezapewnianie mu opieki oraz zarzucił córce psychiczne znęcanie się nad nim poprzez używanie wulgarnych słów i wyganianie go z domu.

Biorąc to pod uwagę, Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za bezzasadne. Zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności zeznania obcych dla stron świadków M. M. i Z. Ś. nie potwierdziły zachowania przypisywanego przez powoda pozwanej. Za niewiarygodne uznał Sąd zeznania siostry powoda M. R. (2), jako sprzeczne z pozostałymi dowodami oraz ustaleniami dokonanymi w postępowaniach karnych. Wskazano na związanie Sądu w niniejszej sprawie wyrokami karnymi co do faktu popełnienia przez powoda przestępstwa znęcania się nad A. B. (art. 11 k.p.c.). Podkreślono, że świadek M. R. (2) demonstrowała negatywne nastawienie do pozwanej. Sąd stwierdził też, że zarzut znęcania się kierowany przez powoda pod adresem córki został uznany w postępowaniu karnym wyłącznie za przyjętą przez L. M. (1) linię obrony, w celu uniknięcia odpowiedzialności karnej. Stąd też brak jest przesłanek, aby zachowanie A. B. kwalifikować jako rażącą niewdzięczność w rozumieniu art. 898 § 1 k.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł powód, wnosząc o uchylenie jego orzeczenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. L. M. (2) zarzucił, że Sąd podjął decyzję, nie uwzględniając jego argumentów. Podkreślił, że ma prawo rozporządzania swoją własnością, a dom i grunt odziedziczył po rodzicach. Powód wyjaśnił, że darował nieruchomość córce, licząc na opiekę z jej strony. Zawiódł się jednak na niej, w związku z czym może cofnąć darowiznę. Wywodził, że rażąca niewdzięczność obdarowanej polega na tym, że pozostawiła go samemu sobie, bez opieki, mimo iż zobowiązała się do zapewniania mu opału, światła i korzystania ze wszystkich pomieszczeń i urządzeń oraz z działki. Powód twierdził, że pozwana znęcała się nad nim – wyzywała go i wyganiała z domu.

A. B. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując oceny wiarygodności i mocy dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.). Poczynione w ten sposób ustalenia Sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne.

Oddalono wnioski zgłoszone przez powoda na rozprawie w dniu 5 grudnia 2016 roku o dopuszczenie dowodu ze zdjęć, kserokopii zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, pisma Inspektora Nadzoru Budowlanego i protokołów przesłuchania świadków (k. 229-237), gdyż nie dotyczą one faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), a zdarzeń z 2016 roku – z okresu po odwołaniu darowizny i złożeniu pozwu. W procesie toczącym się w związku z odwołaniem darowizny badaniu podlegają okoliczności wskazane przez darczyńcę w pisemnym oświadczeniu, o którym mowa w art. 900 k.c.

Powód nie wykazał rażącej niewdzięczności pozwanej wobec niego, jako przesłanki skutecznego odwołania darowizny na podstawie art. 898 § 1 k.c. Uprawnienie darczyńcy do odwołania darowizny zostało ograniczone do wyjątkowych przypadków, w których – ze względu na szczególnie naganne zachowanie obdarowanego – za ważniejszy uznano interes darczyńcy, czyniąc wyjątek od zasady stabilności stosunków prawnorzeczowych, ukształtowanych w założeniu w sposób trwały poprzez zawartą i wykonaną między stronami umowę. W przypadku konfliktu między stronami nie można abstrahować od jego przyczyn, konieczna jest analiza motywów zachowania obdarowanego i wyjaśnienie, czy

nie są one prowokowane przez darczyńcę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1998 r., III CKN 170/97, LEX nr 50614 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie, I ACa 333/16, LEX nr 2116498)

W pisemnym oświadczeniu o odwołaniu darowizny z dnia 16 stycznia 2014 roku (k. 6), a potem w pozwie L. M. (1) wskazywał, że rażąca niewdzięczność córki przejawia się w tym, iż nie zapewnia mu ona opieki, mimo że w umowie darowizny zobowiązała się do dostarczania mu opału, światła oraz umożliwienia mu korzystania ze wszystkich pomieszczeń i urządzeń służących do wspólnego użytku domowników. Z treści tej umowy darowizny, w której ustanowiono na rzecz powoda służebność osobistą mieszkania, nie wynika, aby obdarowana miała się opiekować darczyńcą. Natomiast powód, zgodnie z przysługującym mu prawem, mieszkał w domu, który wraz z nieruchomością gruntową przekazał córce. Uprawnienia tego został czasowo pozbawiony na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie z dnia 24 października 2014 roku, sygn. akt II K 479/14, którym został po raz pierwszy skazany za przestępstwo z art. 207 k.k., polegające na psychicznym i fizycznym znęcaniu się nad córką A. B. oraz pozostałymi członkami jego najbliższej rodziny. L. M. (1) nie zastosował się do orzeczonego wobec niego środka karnego w postaci nakazu opuszczenia domu w S. na okres jednego roku, co skutkowało wszczęciem wobec niego kolejnego postępowania karnego, zakończonego wydaniem przez Sąd Rejonowy w Jędrzejowie wyroku z dnia 2 marca 2016 r., sygn. akt II K 740/14, którym L. M. (1) został skazany za przestępstwo z art. 244 w zw. z art. 31 § 2 k.k., a także za przestępstwo z art. 190 § 1 w zw. z art. 31 § 2 k.k., polegające na kierowaniu wobec A. B. i A. M. gróźb pozbawienia życia. Dodatkowo orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu zbliżania się do żony i córki (k.165-166).

Jak z tego wynika, pozew w niniejszej sprawie jest konsekwencją prowadzonych przeciwko L. M. (1), z inicjatywy jego najbliższych, w tym córki A. B., postępowań karnych. Powód uważa bowiem, że powiadomienie przez rodzinę o zaistniałej sytuacji organów ścigania stanowiło „utrudnianie mu życia” i miało na celu wyłącznie pozbycie się go z domu. Twierdzenia skarżącego, że przypisywane mu zachowania nie miały miejsca, a pozwana i pozostali członkowie rodziny jedynie pomawiali go o takie działania, w świetle dwukrotnego prawomocnego skazania w sprawach o sygn. akt: II K 941/13 (k.115, 122) i II K 479/14 (k.162-163, 164) za przestępstwo z art. 207 k.k., są oczywiście bezzasadne. Wersję L. M. (1), że to córki i żona zachowują się wobec niego naganie, prowokując awantury domowe, potwierdziła tylko przesłuchana w charakterze świadka siostra powoda M. R. (2). Zeznania te słusznie Sąd Rejonowy uznał za niewiarygodne, jako sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym i z uwagi na jawnie demonstrowaną przez świadka na rozprawie w dniu 23 lutego 2016 roku niechęć do pozwanej i jej siostry (k.139v.). Nie stanowi również dowodu naganego zachowania pozwanej założenie dla niej tzw. „niebieskiej karty”, z przyczyn szczegółowo wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (k.220).

Mając to na uwadze, oddalono apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w myśl art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., zasądzając od L. M. (1) na rzecz A. B. kwotę 3.600 zł, stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości przewidzianej w § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn zm.), w zw. z § 2 i 3 rozporządzenia zmieniającego z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1668).

SSO Monika Końska SSO Teresa Kołbuc SSO Cezary Klepacz